

BIBLIOGRAFIE

Abrams, M.H. 1999 (1957). *A glossary of literary terms*. Seventh edition. Fort Worth: Harcourt Brace College.

Alley, Michael. 1987. *The craft of science writing*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

Altmann, Stuart A. & Altmann, Jeanne. 1970. *Baboon ecology: African field research*. Chicago and London: The University of Chicago Press.

Anoniem. 1945. Palmboom in die Waterbergse ontdek. *Die Volksblad*, 27 April.

Antonissen, Rob. 1964. De hedendaagse Zuidafrikaanse letterkunde van 1930 af. *Uitgave Nieuwe Stemmen* 20, September.

Antonissen, Rob. 1973 (1955). *Die Afrikaanse letterkunde van aanvang tot hede*. Derde hersiene uitgawe, tweede druk. Kaapstad: Nasou.

Ardrey, Robert. 1966. *The territorial imperative: A personal inquiry into the animal origins of property and nations*. Glasgow: Fontana/Collins.

Ardrey, Robert. 1972 (1970). *The social contract: A personal inquiry into the evolutionary sources of order and disorder*. s.l.: Collins/The Fontana Library.

Ardrey, Robert. 1977 (1961). *African genesis: A personal investigation into the animal origins and nature of man*. Eleventh impression. Glasgow: Fontana/Collins. (Illustrated by Berdine Ardrey.)

Asimov, Isaac. 1975 (1964). *Asimov's biographical encyclopedia of science and technology*. New revised edition. London and Sydney: Pan.

Bal, Mieke. 1980 (1979). *De theorie van vertellen en verhalen*. Muiderberg: Coutinho.

Barnard, Chris. 1968. Eugène Marais leef weer ná 32 jaar. (Bespreking van *Die skepbekertjie: Oor die voëls van Witklip*.) *Die Beeld*, 8 Desember.

Barnard, P. 1960. *Monkey in the house*. Londen: Cassell.

Barthes, Roland. 1972. *Mythologies*. London: Granada. (Selected and translated from the French by Annette Lavers.)

Barzun, Jacques & Graff, Henry. 1977. *The modern researcher*. Third edition. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

Beebee, Thomas O. 1994. *The ideology of genre: A comparative study of genetic instability*. University Park, Pennsylvania: The Pennsylvania State University Press.

Berney, K.A. (ed.). 1994. *Contemporary American dramatists*. London, Detroit and Washington DC: St James.

Bertyn, L.I. 1984. Lekkerkunde. *Die Burger*, 31 Januarie.

Beukes, Gerhard J. 1973. Eugène N. Marais. In: Beukes, Gerhard J. & Lategan, Felix V. (reds.). *Skrywers en rigtings*. Sewende druk. Pretoria: J.L. van Schaik.

Beukes, Gerhard J. & Lategan, Felix V. (reds.). 1973. *Skrywers en rigtings*. Sewende druk. Pretoria: J.L. van Schaik.

Beukes, W.D. (red.). 1992. *Boekewêreld: Die Nasionale Pers in die uitgewersbedryf tot 1990*. Kaapstad: Nasionale Boekhandel.

Binge, Ludwig. 1965. Eugène Marais – Die tragiese “Klaas Vakie”. (Bespreking van *’n Paradys van weleer en ander geskrifte*.) *Dagbreek en Sondagnuus*, 4 Julie.

Black, Barbara J. 2000. *On exhibit: Victorians and their museums*. Charlottesville and London: University of Virginia.

Blignault, Audrey. 1960. Bespreking van *Dwaalstories*. *Die Huisgenoot*, 29 Julie.

Böeseken, A.J. 1981. *Onder suidersterre: Tussen die Ooste en die Weste 1652–1795*. Kaapstad: Tafelberg.

Bonger, H. 1941. Die Zuid Afrikaanse dichter Eugène Nielen Marais. *De Stem*, eerste halfjaar: 217–232.

Boshoff, S.P.E. 1922. Bespreking van *Margriet van Laastelust*. *Die Burger*, 14 September. [Ook in Nienaber, P.J. (samest.), 1951: 63–65.]

Boshoff, S.P.E. 1940. Bespreking van *Die leeus van Magoeba en ander verhale*. *Ons Eie Boek* 6(2), Junie: 58–60.

Bosman, F.C.L. 1938. Bespreking van *Nag*. *Die Huisgenoot*, 18 Maart.

Bosman, Martjie. 1988. *Awards for South African literature*. Pretoria: Human Sciences Research Council. (Sacia 1.)

Botha, Elize (samest.). 1965. *Afrikaanse essayiste*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.

Botha, Elize. 1966. Prosa. In: Grové, A.P. & Botha, Elize. *Handleiding by die studie van die letterkunde*. Kaapstad: Nasou.

Botha, Elize. 1980. *Oor die Afrikaanse prosa en ander opstelle*. Kaapstad: Tafelberg.

Botha, Elize. 1987. *Prosakroniek*. Kaapstad: Tafelberg.

Botha, Elize & Snyman, N.J. 1983 (1979). *Hoogtepunte in die Afrikaanse verhaalkuns*. Vierde druk. Pretoria, Kaapstad en Johannesburg: Academica.

Botha, Johann. 1994. Pure Marais bly steeds modern. (Bespreking van *Meester-verhale van Eugène Marais*.) *Die Burger*, 28 September.

Botha, M. Elaine. 1990. Realisme en representasie in wetenskap en literatuur. *Literator* 11(3), November: 42–59.

Botha, T.J.R. & Van der Walt, P.D. 1964. *Uit die verhaalskat van Eugène Marais*. Pretoria: J.L. van Schaik.

Breytenbach, Breyten. 1972. *Skryt: Om 'n sinkende skip blou te verf: Verse en tekeninge*. Amsterdam: Meulenhof. (Poetry International Series.)

Breytenbach, Kerneels (samest.). 1999. *Hulle het ons eeu gevorm: Die invloedrykste Suid-Afrikaners van die twintigste eeu*. Kaapstad, Pretoria en Johannesburg: Human & Rousseau.

Brink, André P. 1975. *Aspekte van die Nuwe Prosa*. Vermeerderde uitgawe, eerste druk. Pretoria en Kaapstad: Academica.

Brink, André P. 1976. *Voorlopige rapport: Beskouings oor die Afrikaanse literatuur van Sewentig*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.

Brink, André P. 1980. Bundel plesier. (Bespreking van *Spore in die sand en ander vertellings*.) *Rapport*, 13 Januarie.

Brink, André P. 1987. *Vertelkunde: 'n Inleiding tot die lees van verhalende tekste*.

Pretoria en Kaapstad: Academica.

Brown, Robin & Pettifer, Julian. 1985. *The nature watchers: Exploring wildlife with the experts*. London: Collins.

Bryer, Lynne & Theron, Francois. 1988. *Die Hugenote en hul erfenis*. Dieprivier: Cameleon.

Bulhof, Ilse N. 1988. *Darwins Origin of Species: Betoverende wetenskap: Een onderzoek naar de relatie tussen literatuur en wetenskap*. Baarn: Ambo.

Cameron, Trehwella (red.). 1986. *Nuwe geskiedenis van Suid-Afrika in woord en beeld*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.

Canary, Robert H. & Kozicki, Henry (eds). 1978. *The writing of history: Literary form and historical understanding*. Wisconsin: The University of Wisconsin Press.

Candland, Douglas K. & Johnson, Carl N. 1978. In: Smith, Euclid O. *Social play in primates*. New York, San Francisco and London: Academic.

Cap, Biruta. 1990. Maurice Maeterlinck. In: Pribic, Rado. *Nobel laureates in literature: A biographical dictionary*. New York & London: Garland.

Castelyn, H.C. 1989. Wat soek die literêre verwysing in die wetenskap? – Oor die beroep op funksionele tekste in die pedagogiek (didaktiek). In: Gilfillan, Rouston & De Vries, Abraham. *Op die weg van die taal: Huldigingsbundel ter geleentheid van prof. Merwe Scholtz se 65ste verjaarsdag, 8 Julie 1989*. Kaapstad: Vlaeberg.

Cavalieri, Paolo & Singer, Peter. 1993. *The great ape project: Equality beyond humanity*. London: Fourth Estate.

Chalmers, A.F. 1999 (1978). *What is this thing called science?* Third edition.

Buckingham: Open University Press.

Cloete, T.T. 1968. *Eugène N. Marais*. Kaapstad: Nasou. (Monografieë uit die Afrikaanse letterkunde nr. 1.)

Cloete, T.T. (red.). 1980. *Die Afrikaanse literatuur sedert Sestig*. Goodwood: Nasou.

Cloete, T.T. 1984. *Wat is literatuur?* Potchefstroom: Departement Sentrale Publikasies, Potchefstroomse Universiteit vir CHO.

Cloete, T.T. 1992a. Geloofwaardigheid, waarheid, werklikheid na aanleiding van gegewe verhale. In: Steenberg, Dawie & Du Plessis, Hans (reds.). *Skryfateljee: Gesprekke oor skryfwerk*. Pretoria: J.L. van Schaik.

Cloete, T.T. (red.). 1992b. *Literêre terme en teorieë*. Pretoria: HAUM-Literêr.

Cloete, T.T.; Botha, Elize en Malan, Charles (reds.). 1985. *Gids by die literatuurstudie*. Pretoria: HAUM-Literêr. (HAUM-Literêr-Gidsreeks nr. 1.)

Cope, Jack. 1982. *The adversary within: Dissident writers in Afrikaans*. Cape Town: David Philip.

Cuddon, J.A. 1998 (1977). *Literary terms and literary theory*. Fourth edition. Massachusetts: Blackwell. (Revised by C.E. Preston.)

Culler, Jonathan. 1997. *Literary theory: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Darwin, Charles. 1962 (1860). *The voyage of the Beagle*. New York: Doubleday. (Annotated and with an introduction by Leonard Engel.)

Darwin, Charles. 1983 (1859). *The origin of species by means of natural selection or*

the preservation of favoured races in the struggle for life. Middlesex: Penguin.
(Edited with an introduction by J.W. Burrow.)

Dawkins, Richard. 1989 (1976). *The selfish gene*. Oxford and New York: Oxford University Press.

Dawkins, Richard. 1999 (1998). *Unweaving the rainbow: Science, delusion and the appetite for wonder*. London: Penguin.

Day, Robert A. 1998 (1979). *How to write and publish a scientific paper*. Third edition. Phoenix and New York: Oryx.

D.B. 1980. Bespreking van *Laramie, die wonderwerker en ander verhale*. *Tempo*, 12 September.

Deacon, H.J. & Deacon, Janette. 1999. *Human beginnings in South Africa: Uncovering the secrets of the Stone Age*. Cape Town and Johannesburg: David Philip.

Dekker, G. 1933. Bespreking van *Versamelde gedigte*. *Die Nuwe Brandwag*, Mei.

Dekker, G. 1974 (1935). *Afrikaanse literatuurgeskiedenis*. Dertiende druk, bygewerk tot 1966. Kaapstad: Nasou.

De Kock, W.J. & Krüger, D.W. (reds.) 1972. *Suid-Afrikaanse biografiese woordeboek*. Deel II. Kaapstad en Johannesburg: Tafelberg.

Desmond, Adrian. 1998. *Huxley: From devil's disciple to evolution's high priest*. London: Penguin.

De Vaal, J.B. 1977. Modjadje II. In: Krüger, D.W. (hoofred.). *Suid-Afrikaanse biografiese woordeboek*. Kaapstad: Tafelberg.

De Villiers, C.G.S. 1938. Bespreking van *Burgers van die berge*. *Die Huisgenoot*, 3 Junie: 63.

DeVore, Irven (ed.). 1965. *Primate behavior: Field studies of monkeys and apes*. New York: Holt, Rinehart and Winston.

De Vos, H. 1972. *Inleiding tot de wijsbegeerte*. Zevende druk. Nijkerk: G.F. Callenbach.

De Vries, Abraham H. 1983. *Kortom: Gids by die Afrikaanse kortverhaalboek*. Tweede uitgawe. Kaapstad en Johannesburg: Academica.

De Waal, Frans & Lanting, Frans. 1997. *Bonobo: The forgotten ape*. Berkeley, Los Angeles and London: University of California Press.

Dreyer, P.S. (red.). 1983. *Objek en metode in die geesteswetenskappe*. Pretoria: Universiteit van Pretoria.

Dundes, Alan (ed.). 1984. *Sacred narrative: Readings in the theory of myth*. Berkeley, Los Angeles and London: University of California Press.

Du Plessis, Hubert. 1970. *Dagboek van "Die dans van die reën"*. Kaapstad: Tafelberg.

Du Plessis, J.C.M.D. 1989. Dit of Dood: Eugène Marais se ex libris. In: Gilfillan, Rouston & De Vries, Abraham (reds.). *Op die wyse van die taal: Huldigingsbundel ter geleentheid van prof. Merwe Scholtz se 65ste verjaarsdag, 8 Julie 1989*. Kaapstad: Vlaeberg.

Du Plessis, P.G. 1965. Marais-bundel bied ons 'n openbaring. (Bespreking van 'n *Paradys van weleer en ander geskrifte*.) *Sondagstem*, 16 Mei.

Du Plessis, P.J. 1988. *Die lewe en werk van Gustav Preller (1875–1943)*. Pretoria: Universiteit van Pretoria. (Ongepubliseerde D.Phil.-proefskrif.)

Du Plooy, Heilna. 1986. *Verhaalteorie in die twintigste eeu*. Durban: Butterworth.

Du Plooy, Heilna. 1992. Narratologie. In: Cloete, T.T. (red.). *Literêre terme en teorieë*. Pretoria: HAUM-Literêr.

Du Randt, W.S.H. s.j. *Die doodsbegrip soos dit tot uitdrukking kom in "Diep rivier"*. Pretoria: Universiteit van Pretoria. (Ongepubliseerde M.A.-verhandeling.)

Du Randt, W.S.H. 1965. *Eugène N. Marais as "duister" kunstenaar*. Pretoria: Universiteit van Pretoria. (Ongepubliseerde D.Litt.-proefskrif.)

Du Randt, W.S.H. 1968a. Op 'n dwaalspoor deur dwaalstories (2). *Standpunte* 22(4), April: 38–49.

Du Randt, W.S.H. 1968b. Die rol van die verteller in "Burgers van die berge". *Standpunte* 21(5), Junie: 38–44.

Du Randt, W.S.H. 1969. *Eugène Marais as prosaïes*. Pretoria: Nasou. (Monografieë uit die Afrikaanse letterkunde nr. 11.)

Du Randt, W.S.H. 1972. Die vrug van eindelose pyn. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 12(4), Desember: 232–241.

Du Randt, W.S.H. (samest.). 1977 (1970). *Die stem van die storieverteller: Verhale van Eugène N. Marais*. Derde druk. Pretoria: J.L. van Schaik.

Durrell, Gerald & Durrell, Lee. 1985 (1982). *The amateur naturalist: A practical guide to the natural world*. Middlesex: Penguin.

Du Toit, François Guillaume Marais. 1940. *Eugène N. Marais: Sy bydrae tot die Afrikaanse letterkunde*. Amsterdam: N.V. Swets & Zeitlinger.

Du Toit, S.J. 1938. Bespreking van *Die siel van die mier*. *Ons Eie Boek* 4(2), April–Junie: 133–135.

Ebel, Hans F.; Bliefert, Claus & Russey, William E. 1987. *The art of scientific writing: From student reports to professional publications in chemistry and related fields*. Weinheim and New York: VCH.

Eco, Umberto. 1985 (1979). *The role of the reader: Explorations in the semiotics of texts*. London: Hutchinson.

Ember, Carol R. & Ember, Melvin. 1996 (1973). *Anthropology*. Eight edition. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.

Erwin, J.; Maple, Terry L. & Mitchell, G. 1979. *Captivity and behavior: Primates in breeding colonies, laboratories, and zoos*. New York: Van Nostrand Reinhold. (Van Nostrand Reinhold Primate Behavior and Development Series.)

Eyssen, Adinda. 1951. My sonderlinge buurman. In: Nienaber, P.J. (samest.). *Eugène Marais: Die groot eensame*. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel. (Letterkundige Biblioteek Nr. 9.)

Fabre, Augustin. 1921. *The life of Jean Henri Fabre*. New York: Dodd, Mead.

Falconieri, John V. 1994. Robert Ardrey. In: Berney, K.A. (ed.). *Contemporary American dramatists*. London, Detroit and Washington DC: St James.

Ferreira, Jeanette. 1989. Swartes uitgemeor in Marais se verbeelding. *Vrye Weekblad*, 2 Junie: 16.

Feyerabend, Paul. 1975. *Against method: Outline of an anarchistic theory of knowledge*. London: Verso.

Findlay, G.H. 1972. Eugène Marais en Maurice Maeterlinck. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 12(4), Desember: 242–249.

Findlay, G.H. 1980. The poet's son: Eugène Marais jr. *Tydskrif vir Letterkunde* 18(3): 3–15.

Forster, E.M. 1979. *Aspects of the novel*. Harmondsworth: Penguin. (Edited by Oliver Stallybrass.)

Fossey, Dian. 1988 (1983). *Gorillas in the mist*. London: Penguin.

Fourie, D.M.C. 1989. Obituary: Inez Clare Verdoorn (1896–1989). *Bothalia* 19(2): 313–318.

Franz, G.H. 1957. *Modjadje*. s.l.: Afrikaanse Pers-Boekhandel.

Freud, Sigmund. 1977 (1953). *On sexuality: Three essays on the theory of sexuality and other works*. Middlesex: Penguin. (Translated from the German under the general editorship of James Strachey.)

Fugard, Athol & Devenish, Ross. 1977a. *Die besoeker: 'n Episode in die lewe van Eugène Marais*. Johannesburg: Ad. Donker. (Vertaal deur Wilma Stockenström.)

Fugard, Athol & Devenish, Ross. 1977b. *The guest: An episode in the life of Eugène Marais*. Johannesburg: Ad. Donker.

Galdikas, Biruté M.F. 1996 (1995). *Reflections of Eden: My life with the orangutans of Borneo*. London: Indigo.

Galdikas-Brindamour, Biruté. 1975. Orangutans, Indonesia's "People of the forest". *National Geographic* 148(4), October: 444–473.

Gallardo, Evelyn. 1993. *Among the orangutans: The Biruté Galdikas story*. San Francisco: Chronicle.

Galloway, Francis (samest.). 1987. *SA Literature/Literatuur 1983*. Pretoria: HAUM-Literêr. (SENSAL-publikasie nr. 20.)

Galloway, Francis & Von Wielligh, Lydia. 1987. Afrikaanse literatuur. In: Galloway, Francis (samest.). *SA Literature/Literatuur 1983*. Pretoria: HAUM-Literêr. (SENSAL-publikasie nr. 20.)

Geertz, Clifford. 1993 (1983). *Local knowledge: Further essays in interpretive anthropology*. London: Fontana.

George, Wilma. 1964. *Biologist philosopher: A study of the life and writings of Alfred Russel Wallace*. London, Toronto and New York: Abelard-Schuman.

George, Wilma. 1982. *Darwin*. Glasgow: Fontana Paperbacks.

Giddy, Cynthia. 1989 (1974). *Cycads of South Africa*. Cape Town: Struik.

Gilfillan, Rouston & De Vries, Abraham (reds.). 1989. *Op die weg van die taal: Huldigingsbundel ter geleentheid van prof. Merwe Scholtz se 65ste verjaarsdag, 8 Julie 1989*. Kaapstad: Vlaeberg.

Gledhill, D. 1985. *The names of plants*. Cambridge: Cambridge University Press.

Goodall, Jane. 1988 (1971). *In the shadow of man*. Revised edition. London: Weidenfeld and Nicolson.

Goodall, Jane. 1989a. *The chimpanzee family book*. Ridegefield, C.T.: The Jane Goodall Institute.

Goodall, Jane. 1989b. *Jane Goodall's animal world: Chimps*. New York: Macmillan.

Goodall, Jane. 1990. *Through a window: Thirty years with the chimpanzees of Gombe*. London: Penguin.

Goodall, Jane. 1998 (1988). *My life with the chimpanzees*. New York: Simon and Schuster.

Goode, Douglas. 1989. *Cycads of Africa*. Cape Town: Struik Winchester.

Goosen, Jeanne. 1979a. Marais se vervalle graf skreeu ten hemele! *Hoofstad*, 16 Oktober.

Goosen, Jeanne (?). 1979b. Marais se vertellings 'n betowerende boek. (Bespreking van *Spore in die sand en ander vertellings*.) *Hoofstad*, 20 Desember.

Gould, Stephen Jay. 1990 (1988). *An urchin in the storm: Essays about books and ideas*. London: Penguin.

Greenberg, Susan H. 1994. Human rights for apes. *Newsweek*, 17 January: 52.

Grobbelaar, G.S. 1935. Die wêreld van die miere. (Bespreking van *Die siel van die mier*.) *Die Huisgenoot*, 8 Februarie: 35 en 63.

Grobbelaar, Mardelene & Roos, Henriette. 1992. Eugène N. Marais – estetisis en dekadent? *Tydskrif vir Letterkunde* 30(4), November: 64–74.

Grobler, Hilda. 1980. Bobaasverteller Marais laat die hare rys ... (Bespreking van

Laramie, die wonderwerker en ander verhale.) Hoofstad, 31 Julie.

Grobler, P. du P. 1962. *Verkenning*. Kaapstad: Human & Rousseau.

Grové, A.P. (samest.). 1988. *Letterkundige sakwoordeboek vir Afrikaans*. Goodwood: Nasou.

Grové, A.P. & Botha, Elize. 1966. *Handleiding by die studie van die letterkunde*. Kaapstad: Nasou.

Gunn, Mary & Codd, L.E. 1981. *Botanical exploration of Southern Africa*. Cape Town: A.A. Balkema.

Hall, Calvin S. & Nordby, Vernon J. 1973. *A primer in Jungian psychology*. New York: Monto.

Hall, J. 1979. *The sociology of literature*. London: Longman.

Harris, José. 1994 (1993). *Private lives, public spirit: Britain 1870–1914*. London: Penguin.

Harris, Richard H. 1982. *Modern drama in America and England, 1950–1970*. Detroit: Gale Research Company.

Harris, Tony & Arnott, Greame. 1988. *Shrikes of southern Africa*. Cape Town: Struik Winchester.

Hayes, Cathy. 1952. *The ape in our house*. London: Gollanz.

Henzi, Peter. 1990. Introduction. In: Eugène N. Marais. *The soul of the ape*. London: Penguin.

Heydenrych, D.H. 1986. Die Boererepublieke, 1852–1881. In: Cameron, Trehwella (red.). *Nuwe geskiedenis van Suid-Afrika in woord en beeld*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.

Hibbert, Christopher. 1977 (1969). *London: The biography of a city*. Revised edition. London: Allen Lane.

Hinde, Robert A. 1982. *Ethology: Its nature and relations with other sciences*. Glasgow: Fontana Paperbacks.

Hochman, Stanley (ed.). 1984. *McGraw-Hill Encyclopedia of World Drama 3: J–N*. Second edition. s.l.: McGraw-Hill.

Hofmeyr, C.F.B. 1970. Bespreking van *The soul of the ape*. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 10(2), Junie: 150–151.

Hölldobler, Bert & Wilson, Edward O. 1994. *Journey to the ants: A story of scientific exploration*. Cambridge, Massachusetts & London: The Belknap Press of Harvard University Press.

Holm, Erik. 1985. The evolution of generalist and specialist species. In: Vrba, E.S. (ed.). *Species and speciation*. Pretoria: Transvaal Museum. (Transvaal Museum Monograph No. 4.)

Holm, Erik. 1988. Eugène N. Marais as natuurwetenskaplike. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 28(3), September: 268–273.

Holm, Erik. 1989. Die natuurwetenskap van Eugène Nielen Marais. (Ongepubliseerde referaat gelewer by die Marais & Preller-simposium, 25–26 Mei 1989.)

Holm, E. & De Villiers, W.M. 1983. *Ons eie insekte*. Kaapstad: Tafelberg.

Hugo, D.J. 1980a. Marais se belangstelling in die bonatuurlike. (Bespreking van *Laramie, die wonderwerker en ander verhale*.) *Die Vaderland*, 25 September.

Hugo, D.J. 1980b. Spore in sand se taalgebruik té opgesmuk. (Bespreking van *Spore in die sand en ander vertellings*.) *Die Vaderland*, 25 September.

Huxley, Aldous. 1963. *Literature and science*. London: Chatto & Windus.

Immelman, Doc. 1984. Losbol word dapper kryger. In: Scholtz, Leopold (red.). *Beroemde Suid-Afrikaanse krygsmanne*. Kaapstad: Rubicon.

Ingarden, Roman. 1980 (1965). *The literary work of art: An investigation on the borderlines of ontology, logic, and theory of literature*. Second paperback printing. Evanston: Northwestern University Press. (Translated, with an introduction, by George G. Grabowicz.)

The Jane Goodall Institute. 1999. *Jane Goodall 40 years at Gombe*. New York: Stewart, Tabori & Chang.

Johl, Johann. 1984. Versamelde werke is nog nie volledig nie. *Beeld*, 2 Julie.

Jolly, Alison. 1972. *The evolution of primate behavior*. New York/London: Macmillan/Collier/Macmillan.

Jones, David L. 1993. *Cycads of the world*. Chatswood: Reed.

Jones, Steve; Martin, Rober & Pilbeam, David (eds). 1994 (1992). *The Cambridge encyclopedia of human evolution*. Cambridge: Cambridge University Press.

Jooste, G.A. 1983. E.N. Marais: *Dwaalstories*, verhale met 'n eie logika en 'n stewige struktuur. *Tydskrif vir Letterkunde* 21(2), Mei: 78–88.

Jooste, G.A. 1990. Fantasia en ideologie in Eugène Marais se *Dwaalstories*. *Literator* 11(2), Augustus: 36–51.

Jooste, G.A. 1991a. Die tekstuele gesag in Marais se *Dwaalstories*. *Literator* 12(1), April: 1–10.

Jooste, G.A. 1991b. Taaltoer in die woestyn: Marais se *Dwaalstories*. *Literator* 12(2), Augustus: 59–68.

Jordaan, S.P. & Jordaan, A. 1987. *Die Republiek van Venda*. Pretoria: De Jager-HAUM.

Jordan, H.E. Karl. 1945. Description of a new anthribid beetle from Transvaal (Coleoptera). *Proceedings of the Royal Entomological Society* 14(8): 111–112.

Joubert, D.M. 1979a. Lesing voor die Eugène Marais-tak van die Afdeling Geneeskunde van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns.

Joubert, D.M. 1979b. Thoughts on animal communication in a South African context. (Unpublished lecture.)

Kannemeyer, J.C. 1983. *Geskiedenis van die Afrikaanse literatuur*. Band II. Pretoria en Kaapstad: Academica.

Kannemeyer, J.C. 1984 (1978). *Geskiedenis van die Afrikaanse literatuur*. Band I. Tweede, hersiene en bygewerkte uitgawe. Pretoria en Kaapstad: Academica.

Kannemeyer, J.C. 1988. *Die Afrikaanse literatuur 1652–1987*. Kaapstad: Nasou.

Kannemeyer, J.C. (red.). 1989. *Kritiese aanloop: Letterkundige opstelle deur J.F.W. Grosskopf, C. Louis Leipoldt en Eugène N. Marais*. Kenwyn: Jutalit.

Kano, Thakayoshi. 1992. *The last ape: Pygmy chimpanzee behaviour and ecology*. California: Stanford University Press. (Translated from the Japanese by Evelyn Ono Vineberg.)

Karolinska Institutet. 1973. Press release: The 1973 Nobel Prize in Physiology or Medicine. Downloaded from <http://www.nobel.se/medicine/laureates/1973/press.html>

Kavanagh, Michael. 1983. *The complete guide to monkeys, apes and other primates*. London: Jonathan Cape. (Introduced by Desmond Morris.)

Knapp, Bettina L. 1984. Maurice Maeterlinck (1862–1949). In: Hochman, Stanley (ed.). *McGraw-Hill Encyclopedia of World Drama 3: J–N*. Second edition. xx: McGraw-Hill.

Kritzinger, M.S.B. 1929. Bespreking van *Sketse uit die lewe van mens en dier*. *Die Volkstem*, 27 April.

Kritzinger, M.S.B. 1934. Bespreking van *Die huis van die vier winde*. In: Kritzinger, M.S.B. *Studies en kritieke*. Pretoria: J.L. van Schaik.

Kritzinger, M.S.B. 1951. *Sketse uit die lewe van mens en dier*. In: Nienaber, P.J. *Eugène Marais: Die groot eensame*. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel.

Kromhout, Jan. 1984. Marais in two volumes. *The Star*, 3 September.

Krüger, D.W. 1951. Dr. Schutte en Eugène Marais probeer om deur Oos-Afrika die Boerelinies te bereik. In: Nienaber, P.J. (samest.). *Eugène Marais: Die groot eensame*. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel.

Kuhn, Thomas S. 1996 (1962). *The structure of scientific revolutions*. Third edition. Chicago and London: The University of Chicago Press.

Küsel, Udo S. 1979. *'n Argeologiese studie van vroeë ystersmelting in Transvaal*. Pretoria: Universiteit van Pretoria. (Ongepubliseerde M.A.-verhandeling.)

Kuypers, K. 1973. *Elseviers Filosofiese en Psychologiese Encyclopedie*. Amsterdam en Brussel: Elsevier.

Lake, Alexander. 1951. Baboon bounty. *Field and Stream*, May: 38, 40, 117–120.

Landau, Misia. 1984. Human evolution as narrative. *American Scientist* 72, May–June: 262–268.

Landau, Misia. 1991. *Narratives of human evolution*. New Haven and London: Yale University Press.

Landau, Misia Lipschutz. 1981. *The anthropogenic: Paleoanthropological writing as a genre of literature*. Yale: Yale University. (Unpublished Ph.D. thesis.)

Landau, Misia; Pilbeam, David & Richard, Alison. 1982. Human origins a century after Darwin. *BioScience* 32(6), June: 507–512.

Langenhoven, P.H. 1950. *Sanger van die Suikerbosrand: Die lewensverhaal van A.G. Visser*. Johannesburg: Voortrekkerpers.

Lategan, Felix Vincent. 1956. *Die kortverhaal en sy ontwikkeling in Afrikaans*. Kaapstad, Bloemfontein en Johannesburg: Nasionale Boekhandel.

Leakey, Richard E. 1981. *The making of mankind*. London: Abacus.

Leapman, Michael (ed.). s.a. *The book of London*. London: Weidenfeld & Nicolson.

Lee, S. 1971. *Principles of biography: The Leslie Stephen lecture*. Folcroft: Folcroft

Library Editions.

Le Roux, André. 1980. Heruitgawe van kortverhale. (Bespreking van *Keurverhale*.) *Beeld*, 22 September.

Lewin, Roger. 1991. *Bones of contention: Controversies in the search for human origins*. London: Penguin.

Liebenberg, Wilhelm. 1986. "Winternag": Van ideologie tot intertekstualiteit. In: Senekal, Jan (red.). *Teks-leser-konteks: Gedigte ontleed volgens eietydse metodes*. Johannesburg en Kaapstad: Perskor.

Lindenberg, E. 1965. *Onsydige toets: Letterkundige opstelle*. Kaapstad en Pretoria: Academica.

Lindenberg, E. 1972 (1966). *Versamelde gedigte van Eugène Marais*. Derde druk. Pretoria: Academica. Blokboek nr. 2.

Lindenberg, E. (red.). 1973. *Inleiding tot die Afrikaanse letterkunde*. Vierde hersiene uitgawe, eerste druk. Pretoria en Kaapstad: Academica.

Lindenberg, Ernst. 1982. Eugène N. Marais. In: Nienaber, G.S.; Antonissen, Rob & Brink, André P. *Perspektief en profiel: 'n Geskiedenis van die Afrikaanse letterkunde*. Johannesburg: Perskor.

Lindenberg, Ernst. 1984. Marais vir die glaskas? *Standpunte* 37(6): 18–19.

Locke, David. 1992. *Science as writing*. New Haven and London: Yale University Press.

Lorenz, Konrad. 1979. *The year of the greylag goose*. New York and London: Harcourt Brace Jovanovich. (Translated from the German by Robert Martin.)

Lousbury, C.P. 1940. The pioneer period of economic entomology in South Africa. *The Journal of the Entomological Society of Southern Africa* 2, September: 9–29.

Louw, N.P. van Wyk. 1958. *Swaarte- en ligpunte*. Kaapstad: Nasionale Boekhandel.

Louw, N.P. van Wyk. 1962. *Tristia*. Kaapstad: Human & Rousseau.

Louw, N.P. van Wyk. 1973 (1961). *Vernuwing in die prosa: Grepe uit ons Afrikaanse ervaring*. Kaapstad: Human & Rousseau.

Louw, N.P. van Wyk. 1986a. *Versamelde prosa 1*. Kaapstad: Tafelberg.

Louw, N.P. van Wyk. 1986b. *Versamelde prosa 2*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.

W.E.G.L. 1965. 'n Meesterhand: Eugène Marais oor dierelewe. (Bespreking van 'n *Paradys van weleer en ander geskrifte*.) *Die Burger*, 21 Mei.

Luijpen, W. 1973 (1969). *Nieuwe inleiding tot de existensiële fenomenologie*. Utrecht en Antwerpen: Het Spectrum.

Lutwack, Leonard. 1994. *Birds in literature*. Gainesville: University Press of Florida.

Lyotard, Jean-François. 1984. *The postmodern condition: A report on knowledge*. Manchester: Manchester University Press. (Translated by Geoff Bennington and Brian Massumi. Foreword by Fredric Jameson.)

Maclean, Gordon Lindsay. 1985 (1940). *Roberts' Birds of Southern Africa*. Fifth edition, fourth impression. Cape Town: The Trustees of the John Voelcker Bird Book Fund.

Magistrale, Tony & Poger, Sidney. 1999. *Poe's children: Connections between tales of terror and detection*. New York: Peter Lang.

Maeterlinck, Maurice. 1926. *La vie des termites*. Paris: Charpentier.

Maeterlinck, Maurice. 1927. *The life of the white ant*. London: George Allen & Unwin. (Translated by Alfred Sutro.)

Malan, Charles (red.). 1983. *Letterkunde en leser: 'n Inleiding tot lesergerigte literêre ondersoek*. Durban en Pretoria: Butterworth. (SENSAL-publikasie nr. 4.)

Malan, Charles. 1985. Die literatuurwetenskap: Aard, terreine en metodes. In: Cloete, T.T.; Botha, Elize & Malan, Charles (reds.). *Gids by die literatuurstudie*. Pretoria: HAUM-Literêr. (HAUM-Literêr-Gidsreeks nr. 1.)

Malan, Jacques P. 1982a. Stephen Harry Eyssen. In: Malan, Jacques P. (red.). *Suid-Afrikaanse musiekensiklopedie*. Deel II. Kaapstad: Oxford University Press.

Malan, Jacques P. 1982b. Stephen Harry Eyssen. In: Malan, Jacques P. (red.). *Suid-Afrikaanse musiekensiklopedie*. Deel II. Kaapstad: Oxford University Press.

Malan, Jacques P. (red.). 1982a. *Suid-Afrikaanse musiekensiklopedie*. Deel II. Kaapstad: Oxford University Press.

Malan, Jacques P. 1982b. Stephen Harry Eyssen. In: Malan, Jacques P. (red.). *Suid-Afrikaanse musiekensiklopedie*. Deel II. Kaapstad: Oxford University Press.

Malan, Lucas. 1980. Marais-verhale is mooi versorg. (Bespreking van *Keurverhale*.) *Hoofstad*, 30 Oktober.

Malherbe, F.E.J. 1938. Bespreking van *Burgers van die berge*. *Ons Eie Boek* 4(2),

April–Junie: 105–107.

Maple, Terry L. 1979. Primate psychology in historical perspective. In: Erwin, J.; Maple, Terry L. & Mitchell, G. *Captivity and behavior: Primates in breeding colonies, laboratories, and zoos*. New York: Van Nostrand Reinhold. (Van Nostrand Reinhold Primate Behavior and Development Series.)

Marais, Eugène jr. 1980. Extracts from his letters from 1912–1977. (Selected and introduced by G.H. Findlay.) *Tydskrif vir Letterkunde* 18(4), November: 28–38.

Marais, Eugène N. 1914. Notes on some effects of extreme drought in Waterberg. *The Agricultural Journal of the Union of South Africa* VII, February: 16–33. [Ook: Notes on some effects of extreme drought in Waterberg, South Africa. *Annual Report of the Board of Regents of the Smithsonian Institution*, 63D Congress, Third Session, December 7, 1914–March 4, 1915. (Document No. 1462.)

Marais, Eugène N. 1927. *Dwaalstories en ander vertellings*. Kaapstad: Nasionale Pers.

Marais, Eugène N. 1928a. *Natuurkundige en wetenskaplike studies*. Kaapstad: Nasionale Pers.

Marais, Eugène N. 1928b. *Sketse uit die lewe van mens en dier*. Kaapstad: Nasionale Pers. [In 1938 heruitgegee as *Die mielies van Nooitgedacht*.]

Marais, Eugène N. 1932 (1922). *Margriet van Laastelust en Die wegraak van Sannie*. Kaapstad, Stellenbosch en Bloemfontein: Nasionale Pers.

Marais, Eugène N. 1934. *Die siel van die mier*. Pretoria: J.L. van Schaik.

Marais, Eugène N. 1937a (1934). *Die leeus van Magoeba en ander verhale*. Tweede druk. Pretoria: J.L. van Schaik.

Marais, Eugène N. 1937b. *Nag: Drama in vier bedrywe*. Pretoria: J.L. van Schaik.

Marais, Eugène N. 1937c. *The soul of the white ant* (Die siel van die mier). London: Methuen. (In Engels vertaal deur Winifred de Kok.) [Ook: New York: Kraus Reprint Co. (1969); Cape Town: Human & Rousseau (1970); London: Cape & Blond (1971); en Harmondsworth: Penguin/Baltimore, Md: Penguin (1973).]

Marais, Eugène N. 1938. *Moeurs et coutumes des termites* (Die siel van die mier). Paris: Payot. (In Frans vertaal deur S. Bourgeois.)

Marais, Eugène N. 1939a. *My friends the baboons* (Burgers van die berge). London: Methuen. (In Engels vertaal deur Eugène Marais.) [Ook: London: Blond (1970, 1975) en Cape Town: Human & Rousseau (1971).]

Marais, Eugène N. 1939b. *Die Seele der weissen Ameise* (Die siel van die mier). Berlin: F.A. Herbig. (In Duits vertaal deur M. van der Groeben.) [Ook: Klagenfurt: Buchgemeinde Alpenland (1973) en Munich: Heyne (1976).]

Marais, Eugène N. 1946a (1933). *Die huis van die vier winde*. Sewende druk, hersien en verbeter. Pretoria: J.L. van Schaik.

Marais, Eugène N. 1946b. *Die swart verraad: 'n Drama in vyf bedrywe*. Pretoria: J.L. van Schaik.

Marais, Eugène N. 1953. *Meine Freunde die Paviane* (Burgers van die berge). Berlin-Grünwald: F.A. Herbig. (In Duits vertaal deur K. Günther.)

Marais, Eugène N. 1959 (1927). *Dwaalstories*. Kaapstad: Human & Rousseau.

Marais, Eugène Nielen. 1965a. *Gedigte/poems*. Pretoria: J.L. van Schaik. (English verse translations by A. Thorpe.)

Marais, Eugène N. 1965b. *'n Paradys van weleer en ander geskrifte*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.

Marais, Eugène N. 1965c. The yellow streak in South Africa. *Standpunte* 18(6), Augustus: 40–43.

Marais, Eugène N. 1968a. *L'anima della formica bianca* (Die siel van die mier). Milan: Adelphi. (In Italiaans vertaal deur L.B. Wilcock.)

Marais, Eugène N. 1968b. *Die skepbekertjie: Oor die voëls van Witklip*. Kaapstad: Tafelberg.

Marais, Eugène N. 1971 (1938). *Burgers van die berge*. Tweede uitgawe, eerste druk. Pretoria: J.L. van Schaik.

Marais, Eugène N. 1972a. *The road to Waterberg and other essays*. Cape Town and Pretoria: Human & Rousseau.

Marais, Eugène N. 1972b. *Die Seele des Affen* (The soul of the ape). Esslingen: Symposium-Verlag. (In Duits vertaal deur Ludwig Knoll.)

Marais, Eugène N. 1974 (1969). *The soul of the ape*. Second edition. Cape Town and Pretoria: Human & Rousseau. (Introduction by Robert Ardrey.)

Marais, Eugène N. 1977. *Piet van Snaar: 'n Volksballade*. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau. (Met illustrasies deur Alida Bothma.)

Marais, Eugène N. 1979 (1949). *Spore in die sand en ander vertellings*. Johannesburg: Perskor.

Marais, Eugène N. 1980a (1948). *Keurverhale*. Johannesburg: Perskor.

Marais, Eugène N. 1980b (1950). *Laramie, die wonderwerker en ander verhale*. Johannesburg: Perskor.

Marais, Eugène Nielen. 1980c. *Mabalêl*. Johannesburg: Perskor. (Faksimilee van die digter se oorspronklike manuskrip met 'n inleiding deur prof. P.J. Nienaber.)

Marais, Eugène N. 1982 (1933). *Versamelde gedigte*. Tweede uitgawe, sewende druk. Pretoria: J.L. van Schaik.

Marais, Eugène N. 1984. *Versamelde werke 1 en 2*. Pretoria: J.L. van Schaik. (Onder redaksie van Leon Rousseau.)

Marais, Eugène N. 1990. *The soul of the white ant and The soul of the ape*. Johannesburg: Jonathan Ball.

Marais, Johann Lodewyk. 1994a. An author amongst other green people. *Enviro-Teach* 3(1), April.

Marais, Johann Lodewyk. 1994b. Die literêre onomastiek as leesstrategie, met verwysing na die naamgebruik in Eugène N. Marais se "Klein Riet-alleen-in-die-Roerkuil". *Ensovoort* 6(1): 17–21.

Marais, Johann Lodewyk. 2001. *Aves: Gedigte*. Pretoria: Protea Boekhuis.

Marais, Johann Lodewyk & Marais, Renée. 1998. Eugène N. Marais (1871–1936). In: Van Coller, H.P. (red.). *Perspektief en profiel: 'n Afrikaanse literatuurgeskiedenis*. Deel 1. Pretoria: J.L. van Schaik.

Marais, Renée. 1993. Die kanonisering van Eugène N. Marais as digter. *Stilet* 5(1), Maart: 11–22.

Matthews, René; Hands, Denis & MacCallum, Rob. 1984. Bespreking van *The soul of the ape* en *The soul of the white ant*. *Financial Mail*, 21 September.

Matthew, H.C.G. 1989 (1984). The Liberal age (1851–1914). In: Morgan, Kenneth O. *The Oxford history of Britain*. Oxford and New York: Oxford University Press.

Mieny, C.J. 1984. Eugène Nielen Marais – Feit en fabel. *Die Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Natuurwetenskap en Tegnologie* 3(3), September: 138–146.

Mieny, C.J. 1988. *Leipoldt en Marais: Onwaarskynlike vriende*. Pretoria: Joan Lötter.

Mihálik, Alet. 1988. Die lied van die reën – 'n Afrika-pryslied. *Tydskrif vir Letterkunde* 26(1): 84–91.

Miller, Penny. 1979. *Myths and legends of Southern Africa*. Cape Town: T.V. Bulpin. (Introduction by T.V. Bulpin.)

Minnaar, L.C. 1972. 'n Beeld van Eugène N. Marais as digter en prosaïst. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 12(4), Desember: 199–218.

Minnaar, Loekie. 1983. Sy nagedagtenis vlam nog hoog. *Die Transvaler*, 10 Januarie.

Mitchell, W.J.T. (ed.). 1981. *On narrative*. Chicago and London: The University of Chicago Press.

Montgomery, Sy. 1991. *Walking with the great apes: Jane Goodall, Dian Fossey, Biruté Galdikas*. Boston, New York and London: Houghton Mifflin.

Moorehead, Alan. 1969. *Darwin and the Beagle*. London: Penguin.

Morell, Virginia. 1996. *Ancestral passions: The Leakey family and the quest for humankind's beginnings*. New York: Simon & Schuster.

Morgan, Kenneth O. 1989 (1984). *The Oxford history of Britain*. Oxford and New York: Oxford University Press.

Morkel, Anita. 1993. Aspekte van 'n Jungiaanse neerslag in die poësie van Eugène Nielen Marais (1871–1936). In: Steenberg, D.H. (red.). *Symbolisme in die Afrikaanse digterlike tradisie*. Potchefstroom: Departement Sentrale Publikasies, Potchefstroomse Universiteit vir CHO.

Morris, Ramona & Morris, Desmond. 1966. *Men and apes*. London: Hutchinson.

Mulder-Stagger, Roelien. 1980. Eugène Marais en die Simboliste. *Tydskrif vir Letterkunde* 18(4), November: 39–42.

Muller, C.F.J. 1990. *Sonop in die Suide: Geboorte en groei van die Nasionale Pers 1915–1948*. Kaapstad: Nasionale Boekhandel.

Napier, J.R. & Napier, P.H. 1985. *The natural history of the primates*. London/ Cambridge: British Museum (Natural History)/ Cambridge University Press.

Newman, Kenneth. 1997 (1991). *Newman se voëls van Suider-Afrika*. Derde uitgawe, derde druk. Halfweghuis: Southern. (Uit Engels vertaal deur B.L. Penzhorn.)

Nienaber, P.J. (red.). 1947. *Afrikaanse skrywers aan die woord*. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel. (Letterkundige Biblioteek Nr. 9.)

Nienaber, P.J. (red.). 1950. *A.G. Visser: Digter en sanger*. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel. (Letterkundige Biblioteek Nr. 6.)

Nienaber, P.J. (samest.). 1951. *Eugène Marais: Die groot eensame*. Johannesburg: Afrikaanse Pers-Boekhandel. (Letterkundige Biblioteek Nr. 9.)

Nienaber, P.J. 1980. Eugène Nielen Marais 1871–1936. In: Marais, Eugène Nielen. *Mabalél*. Johannesburg: Perskor. (Faksimilee van die digter se oorspronklike manuskrip met 'n inleiding deur prof. P.J. Nienaber.)

Nienaber-Luitingh, M. 1958. Kanttekeninge by Marais se Boesmangedigte. *Standpunte* 12(3), Mei/Junie: 46–50.

Nienaber-Luitingh, M. 1959. Die Lied van die Dans van die Reën. *Standpunte* 13(5), Oktober.

Nienaber-Luitingh, M. 1961. Die sanger van die Boesmanliedjie “Die spore van die Hart-van-die-dagbreek”. *Standpunte* 15(3), Junie.

Nienaber-Luitingh, M. 1962. *Eugène Marais*. Kaapstad: Human & Rousseau.

Nienaber-Luitingh, M. 1972. Kanttekeninge en vraagtekens by “Waar Tebes in die stil woestyn”. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 12(4), Desember: 285–291.

Nienaber-Luitingh, Willemina. 1976. Eugène Nielen Marais. *Suid-Afrikaanse biografiese woordeboek*. Deel I. Tweede druk. Kaapstad: Tafelberg.

Nisbett, Alec. 1976. *Konrad Lorenz*. London: J.M. Dent & Sons.

Nolte, Elsa. 1994. *Veelluik: Opstelle oor die letterkunde*. Pretoria: J.L. van Schaik Akademies.

Oakley, Kenneth P. 1965 (1949). *Man the tool-maker*. Fifth edition. London: Trustees of the British Museum (Natural History).

- Oberjohann, Heinrich. 1957. *My friend the chimpanzee*. London: Robert Hale.
- Odendal, F.F. *et al.* 1994. *Verklarende handwoordeboek van die Afrikaanse taal*. Derde hersiene uitgawe, eerste druk. Midrand: Perskor.
- Olivier, Fanie. 1984. Eugène-werke versamel. *Rapport*, 3 November.
- Opperman, D.J. 1987. *Versamelde poësie*. Kaapstad: Tafelberg/Human & Rousseau.
- Pama, C. 1983. *Die groot Afrikaanse familienaamboek*. Kaapstad, Pretoria en Johannesburg: Human & Rousseau.
- Parisi, Patricia. 1994. Gorillas in the fog of war. *The World & I* 9(9), September: 216–221.
- Patterson, Rod. 1987. *Reptiele van Suider-Afrika*. Kaapstad: C. Struik. (Fotografie: Anthony Bannister.)
- Phillipson, David W. 1993 (1985). *African archaeology*. Second edition. Cambridge: Cambridge University Press.
- Preller, Gustav S. 1925. *Historiese opstelle*. Pretoria: J.L. van Schaik.
- Prins, M.J. 1973. *Geloofwaardigheid as epiese beginsel in die prosa van Eugène N. Marais*. Potchefstroom: Potchefstroomse Universiteit vir CHO. (Ongepubliseerde M.A.-verhandeling.)
- Propp, V. 1975 (1968). *Morphology of the folktale*. Fourth printing. Austin and London: University of Texas Press. (Translated by Laurence Scott.)
- Prozesky, O.P.M. 1964. *Uit die Natuur: Ons voëls*. Pretoria, Johannesburg en Klerksdorp: Voortrekkerpers.

P.W.M.T. 1984. Eugène Marais: Work still significant. (Bespreking van *The soul of the white ant* en *The soul of the ape*.) *The Citizen*, 5 November.

Raper, P.E. 1972. *Streekname in Suid-Afrika en Suidwes*. Kaapstad en Johannesburg: Tafelberg. (Naamkundereeks nr. 1.)

Rasa, O.A.E. 1989. Eugène N. Marais and behavioural science. (Unpublished paper read at the Marais & Preller Symposium, 25–26 May.)

Reineke, C.J. 1983. Vir Eugène Marais se graf ... 'n Rots uit Waterberg. *Die Patriot*, 11 Maart: 23.

Retief, Alexis. 1986. *Die mense wat nooit vergeet het nie*. Kaapstad: Tafelberg.

Retief, Alexis. 1989. Eugène N. Marais se haplografie van die dood? (Ongepubliseerde referaat gelewer by die Marais & Preller-simposium, 25–26 Mei.)

Richard, Dirk. 1985. *Moedswillig die uwe: Perspektiewe in die Noorde*. Johannesburg en Kaapstad: Perskor.

Ridley, Mark (ed.). 1994 (1987). *A Darwin selection*. Revised edition. London: Fontana.

Rimmon-Kenan, Shlomith. 1988 (1983). *Narrative-fiction: Contemporary poetica*. London and New York: Routledge.

Robbertse, P.J.; Vorster, P. & Van der Westhuizen, Suzelle. 1989. *Encephalartos middelburgensis* (Zamiaceae): A new species from the Transvaal. *South African Journal for Botany* 55(1): 122–126.

Robinson, Ethel. 1992. Reflected fancies across the great divide? (Bespreking van

The soul of the ape.) *The Argus*, 11 May.

Roos, Henriette. 1980. Keurverhale 'n bevestiging van Marais se statuur. (Bespreking van *Keurverhale*.) *Die Vaderland*, 30 Oktober.

Roos, Henriette. 1998. Perspektief op die Afrikaanse prosa van die twintigste eeu. In: Van Coller, H.P. (red.). *Perspektief en profiel: 'n Afrikaanse literatuurgeskiedenis*. Deel 1. Pretoria: J.L. van Schaik.

Rossouw, Fransie. 1967. *Eugène Nielen Marais 1872–1936*. Kaapstad: Universiteit van Kaapstad.

Rossouw, H.W. 1993. *Universiteit, wetenskap en kultuur: Opstelle oor die krisis, uitdagings en geleenthede van die moderne universiteit*. Kaapstad: Tafelberg. (Saamgestel en ingelei deur Anton van Niekerk.)

Rousseau, L. 1964. Iets meer oor Marais se *Killer in action*. *Standpunte* 17(3), Februarie: 69.

Rousseau, Leon. 1972. Die minder bekende Eugène Marais. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 12(4), Desember: 265–284.

Rousseau, Leon. 1977. Die agtergrond van *Die groot verlange*. *Standpunte* 30(6), Desember: 5–19.

Rousseau, Leon. 1978a. “Nuwe” geskrifte oor en deur Eugène Marais. *Beeld*, 6 Oktober: 10.

Rousseau, Leon. 1978b. Marais-raaisels opgeklaar: “Nuwe” geskrifte opgeveil. *Beeld*, 7 Oktober: 7.

Rousseau, Leon. 1978c. Eugène Marais se liefdeslewe: Geskrifte op veiling werp

nuwe lig. *Beeld*, 10 Oktober: 9.

Rousseau, Leon. 1979. Die vele liefdes van Eugène Marais. *Huisgenoot*, 25 Oktober: 18–22 en 139.

Rousseau, Leon. 1980. Heruitgawe van Marais se stories. (Bespreking van *Spore in die sand en ander vertellings*.) *Beeld*, 7 April.

Rousseau, Leon. 1984a. Aantekeninge deur die redakteur. In: Marais, Eugène N. *Versamelde werke 1 en 2*. Pretoria: J.L. van Schaik. (Onder redaksie van Leon Rousseau.)

Rousseau, Leon. 1984b. Voorwoord. In: Marais, Eugène N. 1984. *Versamelde werke 1 en 2*. Pretoria: J.L. van Schaik. (Onder redaksie van Leon Rousseau.)

Rousseau, Leon. 1984c (1974). *Die groot verlange: Die verhaal van Eugène N. Marais*. Derde uitgawe. Kaapstad en Pretoria: Human & Rousseau.

Rousseau, Leon (red.). 1986. *Die beste van Eugène Marais*. Kaapstad: Rubicon.

Rousseau, Leon. 1989. Nuwe inligting oor Eugène N. Marais in die Sotheby-versameling. (Ongepubliseerde referaat gelewer by die Marais & Preller-simposium, 25–26 Mei.)

Rousseau, Leon. 1990. *Eugène Marais and the Darwin syndrome*. In: Marais, Eugène N. *The soul of the white ant and The soul of the ape*. Johannesburg: Jonathan Ball.

Rousseau, Leon. 1998. *Eugène Marais and the Darwin syndrome/Die dowwe spoor van Eugène Marais*. Kaapstad: Ibis.

Rousseau, Leon. 1999a (1982). *The dark stream: The story of Eugène N. Marais*. This

edition published in soft cover. Johannesburg: Jonathan Ball.

Rousseau, Leon. 1999b. Eugène Marais. In: Breytenbach, Kerneels (samest.). *Hulle het ons eeu gevorm: Die invloedrykste Suid-Afrikaners van die twintigste eeu*. Kaapstad, Pretoria en Johannesburg: Human & Rousseau.

Rudner, Jalmar & Rudner, Ione. 1970. *The hunter and his art: A survey of rock art in Southern Africa*. Cape Town: C. Struik.

Rupert, Anton. 1971. Eugène Marais kom dié eer toe. *Lantern* 21(2): 41-46.

Ryke, P.A.J. 1972. Eugène N. Marais: Natuurkenner en -navorsers. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 12(4), Desember: 219–230.

Ryke, P.A.J. 1978. *Ekologie: Beginsels en toepassings*. Durban: Butterworths.

Sardar, Ziauddin. 2000. *Thomas Kuhn and the science wars*. Cambridge/New York: Icon/Totem.

Schoeman, Karel. 1980. *Bloemfontein: Die ontstaan van 'n stad 1846–1946*. Kaapstad, Pretoria en Johannesburg: Human & Rousseau.

Scholtz, Clarke H. 1999. Review of insect systematics research in South Africa. *Trans. Roy. Soc.S.Afr.* 1: 53–63.

Scholtz, Clarke H. & Holm Erik. 1985. *Insects of Southern Africa*. Durban: Butterworths.

Scholtz, Hendrik van der Merwe. 1950. *Sistematiese verslag van 'n stilistiese analise: Eugène Marais: Die towenares*. Amsterdam/Kaapstad: J.H. de Bussy/HAUM.

Scholtz, Merwe (samest.). 1994a. *Meesterverhale van Eugène Marais*. Kaapstad:

Human & Rousseau.

Scholtz, Merwe (samest.). 1994b. Nawoord. In: Scholtz, Merwe (samest.). *Meesterverhale van Eugène Marais*. Kaapstad: Human & Rousseau.

Schoonees, P.C. 1937. Bespreking van *Die huis van die vier winde* en *Die leeus van Magoeba* en ander verhale. *Ons Eie Boek*, April–Junie: 230–233.

Schwartz, Jeffrey H. 1987. *The red ape: Orangutans and human origins*. London: Elm Tree.

Senekal, Jan (red.). 1986. *Teks-leser-konteks: Gedigte ontleed volgens eietydse metodes*. Johannesburg en Kaapstad: Perskor.

Seymour-Smith, Martin. 1985 (1973). *Macmillan guide to modern world literature*. Third edition (completely revised). London and Basingstoke: Macmillan Reference .

Sexton, Ed. 2001. *Dawkins and the selfish gene*. Cambridge: Icon UK/Totem USA.

S.H. 1984. Bespreking van *The soul of the ape* en *The soul of the white ant*. *Sunday Times*, 18 November.

Skaife, S.K. 1973. Insekte en slange. In: *François le Vaillant: Reisiger in Suid-Afrika*. Deel II. Kaapstad: Parlementsbiblioteek.

Skaife, S.H. 1992 (1953). *African insect life*. Third impression. Cape Town: Struik. (New edition revised by John Ledger.)

Skinner, John D. & Smithers, Reay H.N. 1990. *The mammals of the Southern African subregion*. Second edition. Pretoria: University of Pretoria. (With colour plates by Dick Findlay.)

Slater, P.J.B. 1992 (1985). *An introduction to ethology*. Reprint. Cambridge: Cambridge University Press.

Smith, Euclid O. 1978. *Social play in primates*. New York, San Francisco and London: Academic.

Smith, J.L.B. 1956. *Ou vierpoot: Die verhaal van die selekant* (Old fourlegs: The story of the coelacanth). Kaapstad: Tafelberg.

Smith, J.L.B. 1969. *Ons visse*. Johannesburg: Voortrekkerpers. (Vertaal deur Thys van Lille.)

Smithers, Reay H.N. 1983. *Die soogdiere van die Suider-Afrikaanse substreek*. Pretoria: Universiteit van Pretoria.

Smuts, J.C. 1987 (1926). *Holism and evolution*. Cape Town: N & S.

Smuts, J.P. 1972. Eugène N. Marais as prosais. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 12(4), Desember: 293–299.

Snow, C.P. 1969. *The two cultures: And a second look*. Cambridge: Cambridge University Press.

Snyman, Nicolaas Johannes. 1982. *Die Afrikaanse prosakritiek*. Pretoria: Universiteit van Pretoria. (Ongepubliseerde D.Litt.-proefskrif.)

Southeby Parke Bernet South Africa. 1978. Catalogue of valuable printed books, autograph letters, manuscripts and historical documents, paintings, drawings and prints. (Auction presented on 19 October 1978.)

Spies, Lina. 1972. Die natuur as minnaar: 'n Herwaardering van die poësie van Eugène Marais. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* 12(4), Desember: 250–264.

Steenberg, D.H. 1992. Mite. In: Cloete, T.T. (red.). *Literêre terme en teorieë*. Pretoria: HAUM-Literêr.

Steenberg, D.H. (red.). 1993a. *Simbolisme in die Afrikaanse digterlike tradisie*. Potchefstroom: Departement Sentrale Publikasies, Potchefstroomse Universiteit vir CHO.

Steenberg, D.H. 1993b. Dekadensie as Simbolisties-verwante verskynsel in die gedigte van Eugène Marais (1871–1936). In: Steenberg, D.H. (red.). *Simbolisme in die Afrikaanse digterlike tradisie*. Potchefstroom: Departement Sentrale Publikasies, Potchefstroomse Universiteit vir CHO.

Steyn, Douw G.; Van der Walt, S.J. & Verdoorn, I.C. 1948. The seeds of some species of *Encephalartos* (cycads): A report on their toxicity. *South African Medical Journal* 22: 758–760.

Steyn, J.C. 1992a. Human & Rousseau en die Sestigters. In: Beukes, W.D. (red.). *Boekewêreld: Die Nasionale Pers in die uitgewersbedryf tot 1990*. Kaapstad: Nasionale Boekhandel.

Steyn, J.C. 1992b. Kritici en slagoffer in die “Rooidag van Afrikanerdom”. In: Beukes, W.D. (red.). *Boekewêreld: Die Nasionale Pers in die uitgewersbedryf tot 1990*. Kaapstad: Nasionale Boekhandel.

Steyn, J.L. 1961. Kanttekening by kanttekening. *Standpunte* 14(1), Februarie.

Stoker, H.G. 1969. *Beginnels en metodes in die wetenskap*. Tweede onveranderde druk. Johannesburg: De Jong.

Stoltz, Danie. 1990. Liefde vir voëls blyk duidelik. (Bespreking van *Die skepbekertjie: Oor die voëls van Witklip*.) *Beeld*, 12 Desember.

Strauss, D.F.M. 1971. *Wetenskap en werklikheid: Oriëntering in die algemene wetenskapsleer*. Bloemfontein: Sacum.

Strydom, S. 1963. Aantekeninge by "A killer in action". *Standpunte* 16(3), Februarie: 69–70.

Strydom, S. 1964. Marais-betowering glans uit keur van sy verhale. (Bespreking van *Uit die verhaalskat van Eugène Marais*.) *Die Vaderland*, 9 Junie.

Strydom, S. 1966. "Vergete" werke van Marais herleef. (Besonderhede nie afgedruk nie.)

Summers, R.F.H. 1975. *A history of the South African Museum 1825–1975*. Cape Town: A.A. Balkema.

Swart, Sandra. 1999. The Ant of the White Soul: Popular natural history and Afrikaner identity politics, with particular reference to the entomological writings of Eugène Marais. (Unpublished paper presented at the conference on "African Environments Past and Present", St Antony's College, Oxford, 5–8 July.)

Tarboton, W.R.; Kemp, M.I. & Kemp, A.C. 1987. *Birds of the Transvaal*. Pretoria: Transvaal Museum.

Thorne, Aïda. 1990. *Patrone van naamgewing by plant- en diername in Afrikaans*. Pretoria: Universiteit van Pretoria. (Ongepubliseerde D.Litt.-proefskrif.)

Tinbergen, Niko & Falkus, Hugh. 1970. *Signals for survival*. Oxford: Oxford University Press. (Drawings by Eric Ennion.)

Toerien, Barend J. 1998. *Afrikaans literature in translation*. Cape Town: Carafour.

Tomaselli, Keyan. 1989. *The cinema of apartheid: Race and class in South African cinema*. Sandton: Radix.

Van Coller, H.P. (red.). 1998. *Perspektief en profiel: 'n Afrikaanse literatuurgeskiedenis*. Deel 1. Pretoria: J.L. van Schaik.

Van den Heever, C.M. 1933. Bespreking van *Die swart verraad*. *Die Vaderland*, 10 Junie.

Van der Hoven, Eghard. 2000. Persoonlike mededeling.

Van der Merwe, Derek. 1983. Eugène N. Marais – Gereghofmonomaan. *Codicillus* 24(2): 14–24.

Van der Walt, P.D. 1964. Inleiding. In: Botha, T.J.R. & Van der Walt, P.D. *Uit die verhaalskat van Eugène Marais*. Pretoria: J.L. van Schaik.

Van der Walt, P.D. 1969. Bespreking van *Die skepbekertjie*. *Standpunte* 22(4), April: 44.

Van der Westhuizen, Suzelle. 1976. 'n Morfologiese studie van *Encephalartos eugene-maraisii*. Pretoria: Universiteit van Pretoria. (Ongepubliseerde M.Sc.-verhandeling.)

Van Dyk, Johanna Helena Josina. 1967. *Eugène N. Marais as verteller*. Pretoria: Universiteit van Pretoria. (Ongepubliseerde M.A.-verhandeling.)

Van Gorp, H. 1986. *Lexicon van literaire termen*. Derde, herziene en aanzienlijk vermeerderde druk. Vierde volledig herziene druk. Leuven/Groningen: Wolters-Noordhoff.

Van Heerden, Etienne. 1989. 'n Halwe geheue? 'n Standpunt oor die suiwering van

tekste. *Stilet* 1(2), Julie: 79–87.

Van Heerden, Etienne Roché. 1987. *'n Resepsiegeskiedenis van raspejoratiewe in geselekteerde Afrikaanse prosatekste*. Johannesburg: Universiteit van die Witwatersrand. (Ongepubliseerde M.A.-verhandeling.)

Van Melle, J. 1953. Drie Boesmanverhale van Eugène Marais. *Tydskrif vir Letterkunde* 3(3), September: 41–50.

F.I.J.v.R. 1965. Eugène Marais in die ryk natuur. (Bespreking van *'n Paradys van weleer en ander geskrifte*.) *Die Volksblad*, 5 Augustus.

F.I.J. van R. 1969. Marais hier nie van waarde. (Bespreking van *Die skepbekertjie: Oor die voëls van Witklip*.) *Die Volksblad*, 17 April.

Van Reybrouck, David. 2000. De termieten van M. Maeterlinck. *De Morgen*, 9 September: 69–71.

Van Schalkwyk, J.A. 1985. Vaalpense: Verwarring en waarheid. *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Etnologie* 8(4): 146–153.

A.v.Z. Moderne leser kan Marais nog waardeer. (Bespreking van *Keurverhale*.) *Die Volksblad*, 17 September.

AvZ. 1984. Marais se werk gebundel. *Die Volksblad*, 7 April.

Venter, Hannes. 1989. Eugène N. Marais en die reg. (Ongepubliseerde referaat gelewer by die Marais & Preller-simposium, 25–26 Mei.)

Verdoorn, I.C. 1945. A new species of *Encephalartos* from the Waterberg. *Journal of South African Botany* 11: 1–3.

Vermaas, H.J. 1974 (1960). *Die perdedief*. Vyfde druk. Kaapstad en Johannesburg: Tafelberg.

Viljoen, J.M.H. 1953. *'n Joernalis vertel*. Kaapstad, Bloemfontein en Johannesburg: Nasionale Boekhandel.

Visser, A.G. 1933 (1930). *Die purper iris en ander nagelate gedigte*. Vyfde druk. Kaapstad, Stellenbosch en Bloemfontein: Nasionale Pers.

Von Breitenbach, F. 1981. Die grootbome van Magalakwin. *Dendrologiese Tydskrif* 1(1&2): 1–11.

Von Frisch, Karl. 1954 (1953). *The dancing bees: An account of the life and senses of the honey bee*. London: Methuen. (Translated by Dora Ilse.)

Von Hallberg, Robert (ed.). 1984. *Canons*. Chicago and London: The University of Chicago Press.

Vrba, E.S. (ed.). 1985. *Species and speciation*. Pretoria: Transvaal Museum. (Transvaal Museum Monograph No. 4.)

Walker, Clive & Bothma, J. du P. 2000. *The Waterberg*. (Unpublished manuscript.)

Weinberg, Samantha. 2000. *A fish caught in time: The search for the coelacanth*. London: Fourth Estate.

Weiner, Jonathan. 1995. *The beak of the finch: A story of evolution in our time*. London: Vintage.

Wiehahn, Rialette. 1965. *Die Afrikaanse poësiekritiek: 'n Histories-teoretiese beskouing*. Kaapstad en Pretoria: Academica.

Williams, Trevor I. (ed.). 1969. *A biographical dictionary of Scientists*. London: Adam & Charles Black.

Williams-Ellis, Amabel. 1966. *Darwin's moon: A biography of Alfred Russel Wallace*. London: Blackie.

Wilson, Edward O. 1971. *The insect societies*. Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press.

Wilson, Edward O. 1996 (1994). *Naturalist*. London: Penguin.

Wilson, Edward O. 1998a (1996). *In search of nature*. London: Penguin.

Wilson, Edward O. 1998b. *Consilience: The unity of knowledge*. London: Little, Brown.

Young, Robert M. 1985. *Darwin's metaphor: Nature's place in Victorian culture*. Cambridge: Cambridge University Press.

Zuckerman, Solly. 1975. Directions and misdirections of science. (Unpublished lecture at the University of Cape Town, 24 September.)

Zuckerman, S. 1983 (1932). *The social life of monkeys and apes*. Re-issue. London, Boston and Henley: Routledge & Kegan Paul.

OPSOMMING

Die aard van en opvattinge oor Eugène N. Marais (1871–1936) se wetenskaplike prosa word in hierdie studie ondersoek. Die studie het bestaan uit 'n oorsig van al Marais se wetenskaplike prosa. Deur die studie is gepoog om insig in sowel Marais se wetenskaplike prosa as die verhouding tussen literatuur en wetenskap te verdiep.

Deel I beskryf die aard van literatuur en wetenskap om elk se eiesoortige karakter vas te stel. Dit gaan ook in op die kenmerke van belletristiese prosa en die rol van die narratologie in wetenskaplike tekste. Daar word bevind dat wetenskaplikes van literêre tegnieke soos die vertelling gebruik maak om suksesvol te kommunikeer. Hierdie realiteit het sterk na vore getree na die publikasie van Thomas S. Kuhn se *The structure of scientific revolutions* (1962).

Die volgende hoofstukke dui aan watter invloede tydens Marais se jeug en sy studiejare in Londen op hom ingewerk en hom in staat gestel het om betekenisvolle wetenskaplike waarnemings in die Waterberg te doen en daaroor te skryf. Veral sy blootstelling aan die laat negentiende-eeuse wetenskapsopvattinge (soos die Darwinisme) en sy museumbesoeke sou 'n groot rol in sy lewe speel.

In deel II word Marais se prosa bespreek. Daar word aangetoon dat Marais se joernalistieke en belletristiese prosa en sy literêre kritiek reeds eienskappe van sy wetenskaplike prosa in die “vooruitsig” gestel het. Veral sy beklemtoning van geloofwaardigheid was betekenisvol. Daarna word aandag gegee aan Marais se wetenskaplike prosa oor termiete, bobbejane en ander onderwerpe, waaronder slange, droogte en voëls. Marais is danksy *Die siel van die mier* vroeg reeds gekanoniseer, grootliks na aanleiding van die Belgiese skrywer Maurice Maeterlinck se plagiaat. Marais doen moeite om die leser die wonders van die termietnes te wys en te laat waardeer. Sy teorie oor die eenheid van die termietnes was egter nie oorspronklik nie. Met sy werk oor die bobbejane (waaronder *Burgers van die berge* en *The soul of the ape*) sluit Marais by die Darwinistiese tradisie aan en dra hy by tot die vestiging van die etologie. In veral *Burgers van die berge* speel

die verteller 'n strukturende rol en word literêre hulpmiddels goed benut. Marais se generalistiese ingesteldheid blyk uit sy geskrifte oor slange, droogte en voëls en spesifiek *Die skepbekertjie: Oor die voëls van Witklip* (1968).

Die voorlaaste hoofstuk oor die Waterbergse broodboom bevestig dat Marais oor fyn waarnemingsvermoë beskik het en in die Waterberg 'n plant kon eien wat nog onbekend aan die wetenskap was. Hierdie “verhaal” weerlê deels die mite oor Marais as pseudowetenskaplike.

Die studie bevind dat paradigroverskuivings van die afgelope jare die kloof tussen literatuur en wetenskap verklein het, hoewel modernistiese opvattinge voortleef. Marais se wetenskaplike prosa bevat elemente van sowel die literêre as die wetenskaplike benadering, en albei vra om volle erkenning in sy werk.

Sleutelsterme:

Afrikaanse literatuur

antropogenie

Darwinisme

etologie

Eugène N. Marais

literatuur en wetenskap

modernisme

postnormale wetenskap

Suid-Afrikaanse literatuur

wetenskaplike skryfwerk

SUMMARY

The nature of and views on the scientific prose of Eugène N. Marais (1871–1936) have been investigated in this study. The study consists of an overview of all Marais's scientific prose. The study has been an attempt to deepen insight into both Marais's scientific prose and the relation between literature and science.

Part I describes the nature of literature and science to determine the unique characteristics of each. It also explores the characteristics of belletrist prose and the role of narrative in scientific texts. It is established that scientists use literary techniques such as the narrative to communicate successfully. This reality came to be recognised after the publication of Thomas S. Kuhn's *The structure of scientific revolutions* (1962).

The subsequent chapter indicates which influences Marais was subject to during his youth and years as a student in London, enabling him to make significant scientific observations in the Waterberg and write about them. His exposure to scientific notions of the late nineteenth century (such as Darwinism) and his museum visits would play a particularly meaningful role in his life.

In part II Marais's prose is discussed. The study shown that Marais's journalistic and belletrist prose and his literary criticism "foreshadowed" the features of his scientific prose. Especially his emphasis on credibility was especially significant. Subsequently attention is given to Marais's scientific prose on termites, baboons and other topics, such as snakes, drought and birds. Due to *Die siel van die mier* Marais was soon canonised, greatly as a result of the plagiarism of the Belgian author Maurice Maeterlinck. Marais took trouble to show the reader the wonders of the termite nest and led him/her to appreciate these. His theory on the unity of the termite nest, however, was not original. With his work on the baboons (amongst others *Burgers van die berge* and *The soul of the ape*) Marais joined the Darwinist tradition and contributed to the establishment of ethology. Especially in *Burgers van die berge* the narrator plays a structuring role and uses literary techniques to good effect. Marais's generalist approach is clear from his writings on snakes, drought

and birds and specifically *Die skepbekertjie: Oor die voëls van Witklip* (1968).

The second last chapter, namely the one on the Waterberg cycad, confirms that Marais had a well-developed ability to observe and could recognise a plant in the Waterberg that was still unknown to science. This “story” belies the myth about Marais as pseudo-scientist.

The study finds that paradigm shifts of the past few years have narrowed the gap between literature and science, although modernistic views persist. Marais’s scientific prose contains elements of both the literary and the scientific approach, and both must be fully recognised in his work.

Key terms:

Afrikaans literature

anthropogenic

Darwinism

ethology

Eugène N. Marais

literature and science

modernism

postnormal science

scientific writing

South African literature